

L'ANY DE LA FE A L'ESCOLA

11 d'octubre de 2012 al 24 de novembre de 2013

Materials de treball

Batxillerat i Formació Professional

La FE com a risc i aventura personal

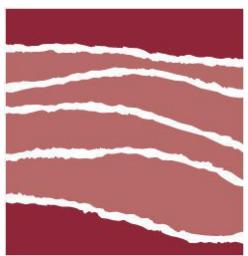

lloren

**“Mira, sóc a la porta i truco. Si algú escolta la meva veu
i obre la porta,
entraré a casa seva i menjaré amb ell, i ell amb mi.”**

Apocalipsi 3,20

Fundació Escola Cristiana de Catalunya

Any de la Fe a l'Escola

Materials de Treball per a totes les Etapes Educatives

Curs 2012-2013

Batxillerat-Formació Professional

La Fe com a risc i aventura personal.

Introducció. Consideracions prèvies.

Per treballar les activitats educatives que proposem dins el marc de l'**Any de la Fe a l'escola** en l'etapa de Batxillerat i Mòduls formatius, hem considerat necessari explicitar i deixatar què entenem quan parlem de la Fe i què ens n'acosta a l'essència i dimensió, tot posant especial atenció en la Fe com a actitud i en la Fe com a contingut.

Cal que aquest material sigui assequible a tots els qui treballin per conrear el camí de la Fe, donant testimoniatge en aquesta **aventura personal i de risc** que és **la Fe**.

Objectius

- Fer néixer i créixer la Fe cristiana a partir de la confiança en Jesús, que ens revela Déu com a Pare i ens comunica la força de l'Esperit Sant.
- Entendre la diferència entre Fe com a actitud de confiança en Jesucrist i Déu i la Fe com a contingut doctrinal formulat en el Credo.
- Conèixer les característiques de l'actitud de la Fe-confiança.
- Familiaritzar-se amb el contingut de la Fe-creença, Credo.
- Establir la relació entre Fe confiança i creença i la Fe pràctica que actua per l'amor en la vida de cada dia.

Què entenem quan parlem de Fe?

La Fe com a actitud.

La FE humana com a necessitat de confiar en algú.

Hi ha una "fe humana" basada en **un acte de confiança**. Quotidianament, tots fem actes de fe; és a dir, tots confiem en les persones del nostre voltant, com la família, els amics, aquells que fins i tot no coneixem de res. Sempre hi ha aquell moment de confiança, de fe en l'altre, sense el qual no podríem viure.

Confiar, segons el diccionari, significa creure i esperar que l'altre vetlli per tu. Pot no ser una actitud racional, però és raonable. És raonable perquè respon a una necessitat humana, però no és racional perquè moltes vegades té el seu fonament en la nostra dimensió afectiva.

La FE religiosa com a necessitat de confiar en el diví.

Partint de la base que creure en algú o en alguna cosa implica fe i confiança, l'actitud de fe del creient respon a la necessitat de trobar el sentit de l'existència humana.

La capacitat de fer-nos preguntes és inherent a la condició humana. La recerca constant de l'home sobre l'origen de la vida, el fet de viure i entendre situacions límit, el fet d'admirar la bellesa que l'envolta, el fet de trobar sentit a la vida, el fet de buscar explicació a la mort el porta a plantejar-se qüestions que el fan depassar la pròpia realitat, obrir-se a la Transcendència i a la presència de Déu en la vida. La confiança en un ésser superior té la capacitat de transformar la vida i de donar una experiència més plena. Aquesta actitud és el punt de trobada de totes les religions.

La FE cristiana com a confiança en Jesucrist, Fill de Déu i Salvador.

La fe cristiana és fonamentalment confiança en la persona de Jesús de Natzaret, acceptat com a Fill de Déu i revelador del pare. Confiança que la relació que s'estableix amb ell dóna sentit a l'existència i que la seva proposta de vida porta la felicitat, ja que la fe del cristià no és una qüestió purament espiritual, sinó més aviat un punt de partença per transformar la pròpia vida prenent l'amor com a criteri d'actuació, ajudar a transformar la vida dels altres.

La garantia d'aquesta Fe és:

- el mateix testimoni de Jesucrist, que lliurà la vida per ser fidel al seu missatge i la seva missió
- el testimoni d'aquells que el van veure ressuscitat i van sortir a anunciar (l'Evangeli) aquesta bona notícia de la resurrecció de Jesús fins a donar la pròpria vida
- el testimoni de milers de dones i homes que al llarg de la història, i fins al dia d'avui, alimentats per l'amistat en Jesús, dediquen la seva vida al servei dels altres estimant Déu en tota persona.

La Fe com a contingut.

Hem vist que tenir fe és un acte de confiança humana, religiosa i cristiana. Però, quan diem que estem creient "en alguna cosa", diem que acceptem com a veritat una afirmació de la qual potser no podem tenir certesa.

"Crec en Déu Pare, Fill i Esperit Sant"

El **Credo** és la pregària que resumeix el contingut de la fe cristiana. Expressa allò que els primers cristians vivien com a experiència: Déu és Pare Fill i Esperit Sant; Déu es Trinitat.

Els primers deixebles de Jesús eren jueus que creien en un Déu únic, creador i misericordiós, implicat en la història del seu poble. Però la mort i resurrecció de Jesús i la posterior recepció de l'Esperit Sant els portà a una nova experiència de Déu. Déu no només es va implicar en la història del seu poble, sinó que s'ha fet història. En Jesús, el Fill de Déu fet home, ha assumit la naturalesa humana i es revela amb fets i paraules humanes. Però, més encara, Déu es fa present en l'interior de la comunitat i del creient que l'acull amb fe, i dóna la força i l'empenta necessària per fer vida allò que creu: és l'Esperit Sant.

Un misteri d'amor

La Trinitat és un misteri; no hi creiem perquè l'entenguem, sinó que d'entrada hi creiem perquè ens fiem de Jesús, ens enamora la seva proposta; a través d'Ell experimentem Déu com a Pare que ens dóna la força de l'Esperit Sant. A partir d'aquí intentem entendre -fins on es pugui- què vol dir que el Déu cristià és una dinàmica interna d'amor. Ens ajuda la gran tasca de la teologia i dels teòlegs que ens diverses etapes de la història, i segons els paradigmes mentals de cada època, han intentat expressar la coherència interna d'aquesta Fe trinitària que certament va més enllà de la raó, però que no podem dir que sigui irracional pel sol fet que no l'entenguem.

Sobre els articles del Credo referents a Déu Trinitat, podem llegir el document adjunt:

Viure l'any de la Fe. Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització. Ed CPL. Barcelona 2012

Pàg. 49 a 75

"Crec en l'Església"

La fe no és una experiència privada sinó que, d'acord amb el que hem vist abans, es una vivència que té el seu lloc propi en la comunitat.

Si tota la revelació de Déu, que Jesús ens mostra amb la seva pròpia vida i Joan ens resumeix en una frase, ens mostra que Déu és amor, la Bíblia també ens diu que l'ésser humà és creat a imatge i semblança de Déu. Així doncs, la vida humana, la veritable vida humana, no pot ser una altra que viure en l'amor.

Creure en l'Església vol dir això: creure que la nostra vida ha d'estar orientada als altres, que la fe que hem rebut de la comunitat cristiana té en la comunitat cristiana el seu medi per créixer i enfortir-se. És a l'Església, la comunitat dels creients en Jesús, on trobem i celebrem la Paraula de Déu i els sagaments que ens donen la força necessària per fer de la fe una forma de vida que es caracteritza per l'amor a Déu i els altres. Fem la lectura del document adjunt:

Viure l'any de la Fe. Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització. Ed CPL. Barcelona 2012

Pàg. 76 a 108

"... i en la vida eterna"

L'amor en el qual estem cridats a viure és una força més poderosa que la mateixa mort, tal com Jesús mostra amb la seva resurrecció. Qui viu en l'amor a Déu i als altres, qui viu lligat a la font de l'amor, obre la seva vida a la transcendència i manté viva la comunió amb tots aquells a qui estima en aquesta vida i en l'altra.

Metodologia.

Aconsellem als educadors que, abans d'iniciar el tema, facin una lectura prèvia del que entenem per Fe.

El tema es pot començar tot emmarcant-lo en alguna de les àrees del Currículum, o bé com a activitat d'opció.

La varietat de materials educatius que presentem possibilita abordar el tema de forma funcional, propera i vivencial, dinàmica i assequible... tot desvetllant per part dels joves i potenciant l'accés com més vivencial millor a l'experiència cristiana.

Activitats

1. La fe com a Actitud

Creus que podries viure sense confiar en algú? Si t'hi fixes bé, cada dia està ple d'actes de confiança (confiem en els amics, en els pares, els germans... fins i tot en persones que no coneixem de res, com el metge, el conductor de l'autobús, etc...)

A la *Wikipedia* se'ns diu que la confiança "és un *sentiment* cap a les altres persones que indica la creença que compliran els acords, tàcits o explícits, en què es basa la relació o que seran capaces de fer una tasca concreta. La societat es basa en uns lligams de confiança mínims que permeten la convivència i l'establiment de normes comunes. Aquesta confiança també es dóna en d'altres espècies animals, però no es considera com a tal perquè depèn de l'*instint*, no és conscient com en el cas dels humans. Quan la confiança està més enllà de la racionalitat, això s'anomena *Fe*".

- **Activitat 1**

Posa't davant d'un company, d'esquena a ell, i deixa't caure, confiant que no et passarà res perquè t'agafarà.

- ✗ Ho has fet sense cap dubte?
- ✗ De què dependrà que dubtem més o menys?

Compara el que has sentit amb el que diu a la **Carta als Hebreus 11,1**

- **Activitat 2**

Mira els següents vídeos i després respon les qüestions.

1. **El vendedor de sueños** és un curtmetratge argentí que ens suggereix que a la vida es poden superar les dificultats si no es perd la capacitat de somiar i de tenir esperança. Duració 11m.

<http://www.pedrogarciaaguado.com/blog/el-vendedor-de-suenos>

2. **El circo de la mariposa**. Curtmetratge en versió original (anglès) i subtitulat en castellà. La duració és de 20 m.

Durant la Gran Depressió nordamericana, un empresari de circ de renom porta la seva companyia de gira tot animant la gent per allà on passen. Durant els seus viatges descobreix un home sense cames i braços que està sent explotat i exhibit.

En un especial i curiós encontre, l'empresari se sent impulsat a lluitar per aconseguir tot allò que sempre ha cregut. Com més gran és la lluita, més gran és el triomf. L'esperança i la fe l'ajuden a aconseguir la fita.

<http://www.youtube.com/watch?v=gM9aB0OXd1E&feature=related>

3. **El valor de la fe** és un curtmetratge que ens explica d'una manera entenedora el valor i sentit de la fe i la pregària. La duració és de 10m.

<http://www.youtube.com/watch?v=VCe-PXiTH0I>

- ✗ Què significa la fe com a actitud religiosa?
- ✗ Què creus que tenen en comú?
- ✗ Quina relació tenen en la invitació que Jesús fa a creure en Ell?

Carta als Hebreus 11,8-30

Respon la pregunta individualment. Després, comenta la teva resposta en un grup de tres o quatre companys i, finalment, entre tota la classe.

És important fixar-se en les conclusions a què heu arribat.

• **Activitat 3**

Al llibre *Le Petit Prince*, d'Antoine de Saint-Exupéry, apareix la següent frase:

"Voici mon petit secret. Il est très simple: on ne voit bien qu'avec le cœur. L'essentiel est invisible pour les yeux".

Llegiu aquesta cita individualment i feu-ne la reflexió.

Compara la frase d'Antoine de Saint-Exupéry amb **Mt 6,6 i Jo 14,7-11**

Quina relació hi veus?

Intenteu explicar les preguntes que vénen a continuació. Algun company que sàpiga francès podrà ajudar en la traducció. Què creus que pot significar aquesta frase? Què té a veure amb la fe?

Després, en grups de tres o quatre companys, compartiu les idees que han sorgit d'aquesta reflexió. Apunteu allò que us hagi semblat més important.

Tot seguit, feu una posada en comú grup-classe. És important que us fixeu en les idees que han sorgit.

- **Activitat 4**

Llegeix i comenta els següents textos: l'article de l'Eduard Brufau i dos poemes del físic i poeta català David Jou.

Busca i subratlla les idees que et semblin importants i significatives. Esbrina què volen dir.

Després, en grups de tres o quatre, feu una posada en comú. Finalment, com a grup-classe, deixeu constància del que us ha semblat i què s'acosta més a la idea de la "fe com a actitud". Fixeu-vos bé en les explicacions que surtin.

ARTICLE

Amb els ulls de l'Esperit. Eduard Brufau. Catalunya Cristiana
27/05/2012

En els diferents actes de l'Atri dels Gentils s'ha dit més d'una vegada que l'art religiós pot ser una via privilegiada per atansar-nos a Déu. Encara que pugui semblar paradoxal, la contemplació de la bellesa material ens pot dur a la contemplació de la bellesa espiritual. Aquesta és una idea, i una pràctica, molt antiga en la història de l'església, i que té l'arrel en algunes escoles filosòfiques anteriors al cristianisme. Però en el nostre món del segle XXI estem immersos en una allau incessant d'imatges de tota mena rere les quals hi ha de tot -modes, interessos econòmics-; tot menys un vincle amb Déu. Acostumats a aquest bombardeig, en trobar-nos davant d'una obra religiosa correm el risc de veure-la com una imatge més. Si amb la resta d'imatges n'hi ha prou de fer servir els ulls del cos per entendre-la, per copsar realment, per contemplar la imatge religiosa calen també els ulls de l'esperit. Aquesta mirada interior, espiritual, és l'única que ens pot fer veure que l'art no és tan sols una tècnica, uns materials i una composició determinada, sinó que aquesta bellesa visible de la matèria reflecteix la bellesa invisible de Déu. Només amb l'educació dels ulls espirituals l'home pot trobar el veritable sentit de l'art.

POEMA

DÉU. Pregar. David Jou. Ed Columna. Octubre 2002. Barcelona

Em diuen que no Et parli, que ets només la llei abstracta d'un mecànic univers o la química secreta d'un cervell que no té ànima.

Em diuen que parlar-te és parlar sol amb mi mateix de designs inassolibles, com en una antiga màgia.

Em diuen que m'enganyo.

Potser sí.

Potser sí que tot és fred i immensitat, un atzar cec que a les palpentes ens ha fet, indiferent, sense sentit, i sord del tot a tota súplica.

Ben mirat, la pau del món no arriba mai, la fam perdura, la maldat no troba límits i la mort escapça els dies de qui més desitja viure,

malgrat tant pregar.

Però callar m'agrada tant!:

buidar la ment, anar baixant molt lentament en el silenci del desig, foragitar tot el tumult habitual, i restar mut com una pedra.

I llavors sento un escalf, un fonament, un indicí de sentit, un excés, en mi mateix, d'altra presència que la meva,

i un desig d'escoltar molt, com si morir no fos truncar, com si deixar fos adquirir, com si cedir fos afirmar, com si donar-se fos guanyar tot el triomf de la partida.

I llavors m'agrada unir la meva veu, obscurament, a tantes veus que han entonat, abans que jo, un cant semblant:
no sé si demanar però demano, per amor a la justícia, contra crims i crueltats,
no sé si celebrar però celebro, per amor a una alegria que mereix no ser callada,
no sé quines paraules podria fer servir i faig servir les que ja he dit quinze mil nits, que ja he cantat tres mil diumenges, que de petit van ensenyar-me.

No sempre la pregària és un cant ni una certesa: sovint és una cendra que conserva l'escalfor secreta d'un caliu.

No sempre la pregària m'arriba gaire endintre: sovint és rutinària, escèptica, cansada, feixuga de costums i desenganys.

Però prego cada dia, tot lligant un dia amb l'altre amb aquest fil de mots tenaços, de designs perseverants, de fracassos superats, amb la inèrcia d'una llum que em va colpir per sempre i que m'acull encara.

POEMA

DÉU. Quan dic que crec. David Jou. Ed Columna. Octubre 2002.
Barcelona

Quan dic que crec no faig un salt al buit:
miro en mi mateix i em veig raó finita, cos mortal, sentiment inconstant,
(passió insaciable:
el buit sóc jo quan manques Tu,
Raó infinita, Amor etern, Perfecció saciada.

Quan dic que crec no vaig contra raó: penetru en la raó, exulto en la raó,
m'enfonso en l'arrel de la raó,
i floreixo, creixo, estimo,
no sols en el sentiment, no sols amb foc que s'exhaureix, sinó també en raó,
i el cos es torna etern en la memòria de l'amor.

Quan dic que crec dic que no crec en una absència de sentit,
dic que no crec en l'absolut de l'univers ni del dolor ni de la mort ni de
(l'atzar ni de la ment,

ni en una Raó freda sense Amor,
ni en un silenci glacial entre nosaltres i l'Amor.

Quan dic que crec no només dic; em deixo omplir per una joia molt profunda,
em deixo caure en la mirada que em fa ser,
em deixo créixer en una veu de bona nova,
miro l'infinít i no m'esglaia.

Quan dic que crec en Déu no salto al buit: toco les arrels d'allò que sóc,
em sento il·luminat -tant fosc com sóc!-
de pietat, de gràcia i de misteri.

2. La fe com a contingut

2.1. Déu Trinitat

Hem vist que tenir fe és un acte de confiança. Però, quan diem que tenim fe, també diem que estem creient "en alguna cosa"; és a dir, acceptem com a veritat una afirmació de la qual no podem tenir certesa absoluta.

El **Credo** és la pregària que resumeix el contingut de la fe cristiana. Expressa allò que els primers cristians vivien com a experiència: Déu és Pare Fill i Esperit Sant; Déu es Trinitat.

Els primers deixebles de Jesús eren jueus que creien en un Déu únic, creador i misericordiós, implicat en la història del seu poble. Però la mort i resurrecció de Jesús i la posterior recepció de l'Esperit Sant els porta a una nova experiència de Déu. Déu no només es va implicar en la història del seu poble, sinó que s'ha fet història. En Jesús, el Fill de Déu fet home, ha assumit la naturalesa humana i es revela amb fets i paraules humanes. Però, més encara, Déu es fa present en l'interior de la comunitat i del creient que l'acull amb fe i dóna la força i l'empenta necessària per fer vida allò que creu: és l'Esperit Sant.

La Trinitat no es pot entendre com a una suma de parts, ni com a una igualtat matemàtica que seria absurda ($1=3$). Es tracta d'un misteri i, per tant, supera la nostra mentalitat. Però l'experiència humana de l'amor ens pot ajudar a entendre que la **unitat** (un sol Déu) i la **diversitat** (tres persones diferents: Pare, Fill i Esperit Sant) es poden donar alhora. L'amor ens fa ser nosaltres mateixos, dóna plenitud a la nostra vida, però alhora ens impulsa a unir-nos als altres i identificar-nos-hi.

Per dir-ho d'una altra manera, podem afirmar que els cristians creiem en un "Déu comunitat": una comunitat de tres persones tan unides en el seu amor, que són un sol ésser sense deixar de ser cadascú. Dir que Déu és amor i dir que Déu és Trinitat és el mateix.

• Activitat 1

Aquest és el text del Credo que feien servir els primers cristians a la ciutat de Roma durant les cerimònies del bateig i és el que avui dia encara es fa servir cada diumenge a les parròquies. En grups de dos companys, feu-ne la traducció al català.

Credo in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem caeli et terrae,
et in Iesum Christum, Filium Eius unicum, Dominum nostrum,
qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine,
passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, et sepultus,

descendit ad íferos, tertia die resurrexit a mortuis,
ascendit ad caelos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis,
inde venturus est iudicare vivos et mortuos.

Credo in Spiritum Sanctum,
sanctam Ecclesiam catholicam,
sanctorum communionem, remissionem peccatorum,
carnis resurrectionem, vitam aeternam. Amen

- **Activitat 2**

Podries buscar el text en grec clàssic?

- **Activitat 3**

Per parelles, dividiu el contingut del Credo en parts, segons el contingut.

Farem una posada en comú amb el grup-classe. Fixeu-vos bé en les parts que heu decidit que són importants i per què ho són. Quin és el seu contingut?

- **Activitat 4**

Amb el company, relacioneu les següents cites de la Bíblia amb afirmacions que llegim en el Credo. Pots fer servir una taula segons el model.

Textos:

1Co 6,11	Jn 10,25-30
Sal 8,4	Lc 24,33-35
2Co 13,13	Mt 25,31-46
Jn 6,68	Mc 9,2-8
1Pe 1,1-2	Ac 12,5
Mt 28,18-19	Mt 1,18
Mt 16,18	Lc 24,36
Jn 20,22-23	Ac 2, 4
Lc 1,26-31	Mc 15,42-47
Jn 19,8-10	Tt 3,3-7
Jn 19,16-18	Mt 16,21
1Col 1,9-13	Jn 6,54

Credo	Text de la Bíblia
Crec en...	
Crec en...	
...	

2.2. L'Església

Els éssers humans som sociables per naturalesa, som animals socials. No podem viure (ni sobreviure) si no és en contacte amb d'altres éssers humans, formant part de diverses comunitats (família, grup d'amics, poble, estat...)

Els cristians d'avui dia no han inventat la fe, sinó que l'han rebut en el si d'una comunitat que és l'Església. Així doncs, la fe no és només una qüestió personal, sinó que pertany també a la dimensió social de la persona.

L'Església és la comunitat de persones que creuen en Jesús i han estat batejades (han rebut l'Esperit Sant) i la seva funció és la de continuar la missió de Jesús, proposant a tothom la fe i una forma de vida, segons els valors de l'Evangeli, que es pot resumir en estimar Déu i estimar els altres (**Lc 10 25-28**).

L'amor és fonamental a la vida cristiana. Aquells que volen fer la voluntat de Déu (que el Credo anomena "els sants") estan cridats a viure en l'amor, un amor que els manté units, **en comunió**, i que és més poderós que la mateixa mort, tal com Jesús mostra amb la seva resurrecció.

Ser Cristià és principalment sentir-se estimat per Déu en tot moment (**1Jn 4,7-13**) i, des d'aquest sentiment, obrir-se als altres en una relació d'amor que ens dóna plenitud en aquesta vida i ens obre la porta a la **vida eterna**.

- **Activitat 1**

Llegeix, comenta i explica què t'ha suggerit **1 Corintis 12,12-26**

- **Activitat 2**

Llegeix individualment el següent text:

És l'amor un art? En tot cas, requereix coneixement i esforç. O és l'amor una sensació plaent, l'experiència de la qual es qüestió d'atzar, una cosa amb la qual un ensopega si té bona sort? (...) No es tracta que la gent cregui que l'amor no té importància. En realitat, tots estan assedegats d'amor; veuen innombrables pel·lícules basades en històries d'amor felices i desgraciades, escolten centenars de cançons triviales que parlen d'amor i, malgrat això, gairebé ningú pensa que hi ha alguna cosa a aprendre sobre l'amor.

Erich Fromm. *L'art d'estimar*

Respon:

- * Quina creus que és la idea principal?
- * Què implica que l'amor sigui un art?

Farem la posada en comú amb el grup-classe. Para atenció a les reflexions que es fan. Podries entendre a partir d'aquí la idea de "la fe com a contingut"?

• **Activitat 3**

Llegeix i contesta la definició d'amor que trobaràs a

1Co 13,4-7

- * Creus que s'assembla a allò que els mitjans de comunicació transmeten quan parlen d'amor?
- * Creus que és possible viure l'amor d'aquesta manera?

Farem una posada en comú.

• **Activitat 4**

Busca alguna relació entre aquests dos textos. Primer individualment i després en comú.

*"Déu va crear l'home **a imatge seva**, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona". Gn 1,27*

*"El qui no estima no coneix Déu, perquè **Déu és amor**". 1Jn 4*

• **Activitat 5**

Llegeix i pensa el missatge del poema de la Mare Teresa de Calcuta.

El fruit del silenci és l'oració.

El fruit de l'oració és la fe.

El fruit de la fe és l'amor.

El fruit de l'amor és el servei.

El fruit del servei és la pau.

- * Què entens quan diem "fe com a contingut"? Explica-ho i fes posada en comú amb el grup-classe.

- **Activitat 6:**

Pensa en la figura de la persona que va fundar la congregació religiosa de l'escola on estudies.

- * Coneixes la seva vida?

Per parelles, busca informació sobre la seva vida.

És o ha estat un testimoni de fe? La seva vida fou moguda per la fe o la fe el/la portà a actuar?.

Poseu-ho en comú .